

i 7 SiND

HVAD VIL DU VÆRE,

BÜLENT ÖZDEMİR

OM UDDANNELSE OG ARBEJDE

FOKUS

Filmen om Bülent har fokus på, hvad man drømmer om. Om forældres forestillinger og forventninger til deres børn, og om deres egne drømme om at vende tilbage til hjemlandet. Den handler også om at have svært ved læse dansk og alligevel at finde den rigtige uddannelse – og om at kunne bruge sin flerkulturelle baggrund som en afgørende, positiv faktor på jobbet. Det skriftlige undervisningsmateriale har desuden fokus på jobsøgning.

FORLØB: OVERSIGT OVER OPGAVER

- **Udforskning af filmen i grupper og par**
- **Tema: Generationskløfter, forventninger og forandringer**
 - Plancher om drømme, gruppearbejde
 - Klasses Diskussion om temaet
 - Leg med holdninger (gulvøvelse) – om forældres betydning for de unges valg
- **Tema: At finde ud af hvad du vil – og at gå efter det!**
 - Individuelt: Opstil en liste over ønsker og muligheder. Herefter skema over mål og delmål.
 - Brainstorm/associationer i klassen: "Rigtige" kvinde- og mandejobs? Refleksion og diskussion
- **Tema: Jobsøgningen – søg et fritidsjob, som du vil trives med**
 - Parvis: Skriv en jobannonce
 - Skriv en ansøgning
 - Skriv dit CV

FAGRELEVANS OG NIVEAU

Særlig relevant i UEA-undervisning og samfundsfag. Desuden relevant i dansk (bl.a. i forhold til arbejde med identitet og personlig udvikling, samt dansk som andetsprog).

Niveaumæssigt er der taget særligt hensyn til elever, der ikke er så læse- og skrivestærke.

FORMÅL

At reflektere over drømme og forventninger i forhold til uddannelse og arbejde. Hvad ønsker andre for én, og hvad ønsker man selv? Hvad er realistisk, og kan der være veje, man ikke har overvejet? Hvad er man god til, og hvordan kæmper man for at få den uddannelse og det job, man ønsker?

Desuden er formålet at tale om generationskløfter, forandringer fra generation til generation, og om vigtigheden af at give ens egne børn – når man får nogen – den støtte og de muligheder, som man måske ikke selv har haft. Vigtigt er det også at tale med dem om, hvordan man kan bruge sin tosprogethed og flerkulturelle baggrund som en ressource.

Det foreslås, at I arbejder med de tre film om uddannelse og arbejde (HVAD VIL DU VÆRE, BÜLENT ÖZDEMİR?, SVEND OMAR og ALI – 2. OMGANG) i en sammenhæng, hvis tiden tillader det. I så fald kommer I igennem et forløb, hvor I får arbejdet med uddannelsesvalg, jobansøgning og jobsamtale på forskellige, supplerende måder.

Se siderne 16-21 for inspiration til arbejdet med de tre første film, der alle omhandler uddannelsesvalg og tilknytning til arbejdsmarkedet.

Specifikt i forhold til arbejdet med CV og jobansøgning findes en række websider med eksempler og gode råd. Se fx side 3 i e-magasinet SHORT CUT på heltefrivilligt.dk, og kig rundt på de websider, vi anbefaler i opgavematerialet.

i 7 SiND

HVAD VIL DU VÆRE,

BÜLENT ÖZDEMİR

UDFORSK **FILMEN!**

SE FILMEN I KLASSEN:

- ▶ Se filmen igen fordelt i grupper. Hver gruppe er særligt opmærksom på ét eller flere aspekter:
 - Noget der undrede jer
 - Noget I godt kunne lide
 - Noget I ikke brød jer om
 - Noget I ville have gjort anderledes, hvis I havde lavet filmen
 - Noget I ville have gjort anderledes, hvis I var hovedpersonen
- ▶ Præsenter jeres tanker og observationer i klassen.

FIND PÅ SPØRGSMÅL TIL FILMEN

- ▶ Find fem spørgsmål sammen med din sidemand, som I vil tale om i arbejdet med filmen og dens temaer. Skriv dem på papirlapper.
- ▶ Sæt lapperne på tavlen, så de passer sammen tematisk. Skriv overskrifter til hvert tema.
- ▶ I plenum: Diskuter spørgsmålene i klassen, tema for tema.

RUNDT OM HOVEDPERSONEN

LÆS TEKSTEN TO OG TO:

Bülent har haft mange drømme om, hvad han ville være, og hans forældre har haft drømme på hans vegne. I dag er Bülent socialpædagog, og han er glad for, at han fik hjælp både til at tage dét valg og til at tage uddannelsen. Også selvom hans far ikke syntes, at han skulle arbejde som pædagog!

Bülents familie kom fra Tyrkiet til Danmark i 70'erne og boede alle sammen, mostre, onkler, kusiner og fætre, i et stort hus i Ringsted på Midsjælland. Her voksede Bülent op og lærte det tyrkiske sprog og de tyrkiske traditioner. Da Bülent startede i folkeskolen, kunne han næsten ikke et ord dansk. Han lærte hurtigt at tale dansk, men det var skrækkelig svært at læse og stave! Bülent var flov og skjulte, hvor dårlig han var til at læse og stave ved at pjatte i timerne.

I 8. klasse fik Bülent en ny klasselærer, der også blev hans vejleder. Han spurgte: "Hvad vil du være, Bülent Özdemir? Vil du være bankmand? SÅ må du tage dig sammen!" Læreren krævede, at Bülent tog

sig alvorligt sammen. Det gjorde Bülent, og han fik en god karakter i mundtlig dansk. Det var en kamp, men også en kæmpe opmuntring at vinde den, husker han.

Da Bülent startede på handelsskolen, var der til gengæld ingen til at hjælpe ham. Bülent var stadig bagud med at læse og skrive, selvom han havde gjort en indsats de sidste år i folkeskolen. Han dumpede og tog et år om. Men Bülent kæmpede – og bestod med nød og næppe.

I årene der kom, var Bülent i militæret og havde derefter forskellige jobs. Drømmen om at blive bankrådgiver var langt væk. Bülent var tæt på at købe et diskotek, men så fik han en anden idé, da han arbejdede som pædagogmedhjælper: "Bülent, du kan blive en god pædagog," sagde en kollega og rådede ham til at søge ind på en uddannelse som socialpædagog. "Jamen – jeg kan jo ikke stave til IB!" sagde Bülent. Men han søgte ind og klarede uddannelsen alligevel.

SNAK TO OG TO:

- Hvad var det, der gjorde, at Bülent ændrede retning og blev pædagog?
- Hvad skulle der til for, at Bülent kunne gennemføre sin uddannelse?
- Hvorfor tror I, at Bülent oprindeligt ville være bankmand?
- Hvordan har Bülent det med de valg, han har taget?

BÜLENTS "SÆRLIGE EVNER"

I dag er Bülent anerkendt på sit arbejde som en dygtig pædagog. Han er blandt andet god til at samarbejde med de forældre, der ligesom hans egne forældre har etnisk minoritetsbaggrund. De har tillid til ham og siger "Bülent, du må gerne opdrage mit barn!" Bülent har forståelse for, hvad det er, nogle af forældrene ikke forstår, og han ved, at det kan hjælpe at vise og forklare dem, hvordan en børneinstitution fungerer. Han ved også, at de måske kan have svært ved at hjælpe deres børn med lektierne, ligesom hans egne forældre havde. Derfor er Bülent glad for at kunne hjælpe børnene.

- ▶ Find de steder i filmen, hvor Bülent forklarer, hvad forældre med minoritetsbaggrund kan have særligt brug for at vide om den danske skoleform. Kan I finde andre eksempler på, hvad der ellers kan være godt at vide?
 - Hvad er det, Bülent er særlig god til, og hvad er det, han trækker på i sit liv, der gør ham så god til det?
 - Kunne der være andre jobs end pædagog, hvor det vil være en særlig styrke at være flersproget og have kendskab til flere kulturer (fx den danske og den tyrkiske)?

TEMA:

GENERATIONSKLØFTER, FORVENTNINGER OG FORANDRINGER

LÆS OP I KLASSEN:

Bülents forældre kommer fra Tyrkiet. Det har været en stor omvæltning for dem at komme til Danmark, og de prøver, så godt de kan, at støtte deres børn i det nye land.

Familier, der kommer til Danmark fra andre lande, er meget forskellige, mindst lige så forskellige som danske familier. Alle forældre ønsker det bedste for deres børn, men det kan være forskelligt, hvad de ønsker, og hvordan de støtter dem. Det kan have betydning, at familien kommer fra et andet land, men mange gange betyder det ikke noget. Det kan betyde lige så meget, om forældrene har en høj eller lav uddannelse, om de bor i byen eller på landet, om de er syge eller raske osv.

Bülent taler både om sin far og sin søn i filmen. Tilsammen udgør de tre generationer, der har og har haft meget forskellige vilkår og muligheder.

GRUPPEARBEJDE:

► Del jer i grupper og lav plancher over Bülents og hans fars drømme. Brug udklip, tegninger, symboler, talebobler.

GRUPPE 1 | BÜLENTS FARS DRØMME

- Lav en planche eller en tegneserie over følgende spørgsmål:
 - Hvordan mon Bülents fars familiedrøm ser ud?

GRUPPE 2 | BÜLENTS EGNE DRØMME

- Lav en planche eller en tegneserie over følgende spørgsmål:
 - Hvad drømte Bülent om til at starte med?
 - Hvordan ser Bülents drøm ud i dag?
 - Hvad drømmer Bülent om for sin søn?

I KLASSEN:

- ▶ Hæng jeres plancher/tegneserier op og se på hinandens arbejde.
- ▶ Diskuter forandringerne i Bülents familie. Og i jeres egne.
- Hvilke forandringer har fundet sted for Bülents familie?
- Har der også fundet forandringer sted i jeres familier? Hvilke? Giv gerne eksempler
- Har I andre drømme og muligheder end jeres forældre havde, da de var unge? Hvilke?
- Hvad ønsker jeres forældre for jer? Betyder det noget for jer at leve op til deres forventninger? Hvorfor tror I, at forældre har drømme på deres børns vegne?
- Hvordan ville I tackle det, hvis jeres forældre havde nogle drømme for jer, som I ikke delte?
- Sammenlign jeres egne familier med jeres klassekammeraters. Hvad er ens og hvor er de forskellige? Fortæl om jeres familieliv og kom med konkrete eksempler fra jeres egne historier

HVOR ER HJEMME?

"Hans liv drejer sig om at tjene penge og flytte hjem til Tyrkiet," siger Büleнт om sin far.

- Hvad tror I, Bülents liv drejer sig om?
- Hvad forestiller I jer, er "hjemme" for Büleнт?
- Hvad er "hjemme" for Bülents forældre?
- Hvad vil være "hjemme" for Bülents børn?
- Hvad betyder det at have et hjem? Og hvad betyder det at have et hjemland?
- Hvilke fordele og ulemper mener I, at det kan have, hvis forældre og børn ikke oplever at have det samme hjemland?
- Hvor føler du dig hjemme? Er det mere end ét sted? (I mere end ét land? I mere end én by? I mere end én familie? I din klasse? På en arbejdsplads? I en klub?) Kan du give dine egne eksempler på, hvor og hvordan du føler dig hjemme? Hvad betyder dit/dine hjem for dig? Har du et "hjem", hvor du ikke føler dig hjemme?
- Hvis du oplever at have flere "hjem", så nævn tre gode egenskaber ved hvert af dem.

HVAD BETYDER DINE FORÆLDRE FOR DINE VALG I LIVET?

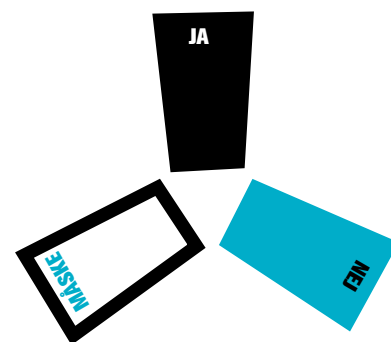
KLASSEØVELSE: LEG MED HOLDNINGER

1

► Skriv henholdsvis "ja", "nej" og "måske" på tre papirark. Læg hvert ark ud i hver sit hjørne af lokalet.

2

► Jeres lærere læser forskellige udsagn op, og for hvert udsagn placerer I jer efter, hvad I mener hver især. På hvert ståsted taler I sammen om, hvorfor I har valgt netop dét, hvorefter grupperne skiftes til at argumentere for, hvad de mener. I må gerne flytte jer undervejs, hvis I finder ud af, at I står forkert. Evt. kan man få lov at fortælle, hvorfor man flytter sig.

3

- Jeres lærer læser nu et udsagn op ad gangen:
- Forældre skal blande sig udenom, fra man er fyldt 15 år
 - Man skal altid gøre, som ens forældre siger
 - Det er ikke så vigtigt for mig, hvad mine forældre mener
 - Det er vigtigst, hvad min mor mener
 - Jeg vil studere noget, som mine forældre ønsker sig
 - Jeg vil gerne have alle de råd, jeg kan få
 - Jeg vil helst selv finde ud af tingene
 - Det, der virkelig betyder noget for mig, er, hvad mine venner mener
 - Jeg ville ønske, at mine forældre blandede sig mindre i mit liv

4

► Diskuter bagefter i klassen, om der er nogle livsområder, hvor det er vigtigere end andre at lytte til råd fra forældre (fx uddannelse, tøjstil, rigtigt og forkert, religiøse spørgsmål, forholdet til kærester). Hvorfor?

TEMA:

AT FINDE UD AF HVAD DU VIL -

OG

GÅ

EFTER

DET

LÆS OP I KLASSEN:

Bülements drøm var at blive bankmand. I dag sidder han sammen med en masse børn og deres forældre og er glad for det, han kan give dem. Han får tit ros for det arbejde, han laver. Han prøver at forestille sig, hvordan hans liv havde set ud, hvis han var blevet bankmand. "Jeg ville ikke have haft den glæde, jeg har i dag," gætter han.

Måske havde Bülent også været glad for at være i en bank. Det vigtigste for ham er, at han føler sig "hjemme" i sit arbejde. Det gør man bedst, når man laver noget, man er god til, mener han.

INDIVIDUELT ARBEJDE:

Hvordan kan du finde ud af, hvad du virkelig gerne vil?

- ▶ Skriv fem ting, som du tror eller ved, dine forældre godt kunne tænke sig, at du uddannede dig til.
- ▶ Skriv fem ting, som du selv kunne tænke dig at uddanne dig til.
- ▶ Skriv fem ting, som du er rigtig god til.
- Find ud af, om det, du er god til, hænger sammen med det, du vil uddanne dig til
- Se på, hvordan det passer til dine forældres ønsker på dine vegne
- Hvis der er stor forskel på dine og dine forældres ønsker, så se eventuelt på mulige kombinationsmåder. Tænk bare så mange vilde kombinationer igennem, som du kan. Du kan lave en brainstorm på det!

Brug til opgaven et skema med tre kolonner som vist på næste side.

OBS:

I opgavesættet til Ali under kapitlet "Motivation, valg og konsekvenser" kan I arbejde endnu mere indgående med at finde frem til jeres egne evner og kvaliteter!

<p>1 DET FØLER JEG SELV, JEG ER RIGTIG GOD TIL / DET FORTÆLLER ANDRE MIG, AT JEG ER GOD TIL:</p> <p>► Skriv alle de kvaliteter, evner og kvalifikationer, du kan komme i tanke om, du har, eller som andre har fortalt dig, du har, her nedenfor.</p> <p>1 </p> <p>2 </p> <p>3 </p> <p>4 </p> <p>5 </p>	<p>2 DET DRØMMER JEG SELV OM AT KOMME TIL AT UDDANNE MIG TIL OG ARBEJDE MED:</p> <p>► Skriv nedenfor de idéer, du har om fremtidige jobs og de uddannelsesforløb, du har lyst til at tage, for at nå frem til den slags arbejde, du drømmer om.</p> <p>1 </p> <p>2 </p> <p>3 </p> <p>4 </p> <p>5 </p>	<p>3 MINE FORÆLDRE VIL (NOK) GERNE HAVE, AT JEG GØR FØLGENDE:</p> <p><i>(Fx: tager en bestemt uddannelse (skriv hvilke(n)); gifter mig godt; tjener mange penge; bliver lykkelig med hvad jeg end vælger).</i></p> <p>► Skriv nedenfor alle de ting, du mener, dine forældre ønsker på dine vegne.</p> <p>1 </p> <p>2 </p> <p>3 </p> <p>4 </p> <p>5 </p>
---	---	--

Hvordan passer det, du er god til, fra kolonne 1 sammen med dine drømme i kolonne 2 og dine forældres ønsker for dig i kolonne 3?

► Vælg nu ét af de fag ud, som du har fundet frem til på dine lister, og gå i dybden med mulige mål og delmål for dig selv i det fag. Brug skemaet nedenfor.

MIT MÅL ER:

<p>DELMÅL</p> <p>Hvad skal der til, skridt for skridt, for at nå mit mål? Først skal jeg... derefter skal jeg... og så skal jeg...</p>	<p>AKTIVITETER</p> <p>Jeg vil tage mine vigtige skridt mod mit mål ved at: (læse på dén skole; tage dét studiejob; tale med dén person).</p>	<p>SUCCESKRITERIER</p> <p>Jeg ved, at jeg har nået et delmål, når jeg: (tager min eksamen; har fået en anbefaling; har fået et studiejob etc.).</p>
---	---	--

”Da jeg fortalte min far, at jeg ville være pædagog, sagde han: ’Skal du skifte ble? Det er kvinder, der gør dét!’”

FORTÆLLER BÜLENT ÖZDEMİR

ØH FOR RESTEN – ER DER FORSKEL PÅ KVINDE- OG MANDEJOBS?

KLASSEØVELSE:

► Skriv på tavlen:

”Et rigtigt kvindejob” og ”et rigtigt mandejob”.

► Skriv så nedenunder, hvad I kender af eksempler på henholdsvis ”kvindejobs” og ”mandejobs”.

- Diskuter, hvorfor de jobs er fordelt på den måde mellem mænd og kvinder?
- Er I enige i, at det er sådan, det skal være? Er der nogen ting, der kunne være anderledes?
- Hvad kan være svært eller udfordrende ved at vælge et job, som ikke er typisk for ens køn? Hvad kan være godt? Ville du vælge det? Hvorfor?/ Hvorfor ikke?

TEMA:

JOBANSØGNINGEN

SØG ET FRITIDSJOB, DU VIL TRIVES MED!

ARBEJD 2 OG 2: SKRIV EN JOBANNONCE OG EN JOBANSØGNING:

► Fortæl din kammerat, hvad du har fundet ud af, at du er god til, og hvad du gerne vil uddanne dig til og arbejde med.

SKRIV EN JOBANNONCE:

► Når I kender hinandens ønsker og drømme, skal I skrive et stillingsopslag til hinanden, der passer lige præcist til drømmen. Det skal indeholde:

- Dine opgaver vil være....
- Du skal have den og den uddannelse...
- Du skal desuden være god til....
- Du skal have sans for at....

TIP:

Se eventuelt på stillingsopslag i aviser og på nettet for at finde ud af, hvordan et stillingsopslag typisk kan se ud!

SHOW IT – DON'T TELL IT!

Når man bruger konkrete eksempler, der kan vise og underbygge det, man fortæller om sig selv, bruger man en strategi, som amerikanerne har et godt udtryk for: SHOW IT – DON'T TELL IT!

SKRIV DIN ANSØGNING:

► Nu skal I hver især skrive en ansøgning til netop den stilling, som I har fået beskrevet!

Her er lidt hjælp:

Det kan godt være svært at rose sig selv, men når man skal søge et job, er det vigtigt at fortælle alt det gode, man kan komme i tanke om. Men selvfølgelig skal man gøre det på en måde, så man ikke er "for meget". Det gælder altså om at finde ud af, hvad man er god til, og skrive det på en måde, der virker troværdig. Det er godt at give eksempler, så tænk på konkrete situationer, der kan beskrive, hvad du er god til. Fx: "Jeg er god til børn, når mine nevøer er på besøg, er det altid mig, de vil lege og tegne med."

Se også på dit skema fra øvelsen på side 71. I skemaets første kolonne skrev du ned, hvad du er god til. Kan du bruge nogle af de ting, du skrev i din ansøgning?

MÅSKE VIL DU GERNE SE ET EKSEMPEL PÅ EN ANSØGNING?

På emu.dk kan du se Lenas ansøgning og CV, der måske kan give dig nogle idéer.

(direkte link: emu.dk/gym/elever/uddannelse/jobansoegning-eksempel.html)

Hvis du skal søge om praktikplads, kan du også prøve at gå ind på gtilp.dk

(direkte link: gtilp.dk/hvad-goer-jeg.aspx).

Lidt mere hjælp. Kig i kolonnerne nedenfor:

Her kan du få inspiration til, hvilke ord du kan bruge om dig selv. Sæt ringe omkring det, du synes passer på dig (eller skriv dine egne ord) og udvælg så de vigtigste.

- Hvis du bare vælger en masse af de gode ord, bliver ansøgningen ikke særlig personlig.
- Vælg hellere nogle få ord, du virkelig føler, er dig, og udbyg gerne ordene med eksempler: "Jeg er god til sprog. Jeg er nemlig vokset op med to modersmål, tyrkisk og dansk, og jeg har let ved at lære sprog i det hele taget. Den evne bruger jeg meget i min egen hverdag og i mine forskellige netværk, og jeg kan forestille mig, at det kan blive et plus for arbejdspladsen at have en, der kan jonglere med flere sprog."

FAGLIGE KOMPETENCER

- Skriftlig formidling
- Mundtlig formidling
- Sprog
- Kundebetjening
- Regnskab
- Ledelse
- Tekniske færdigheder
- Praktiske færdigheder
- IT/EDB
- God til at tale i telefon med samarbejdspartnere og kunder

PERSONLIGE KOMPETENCER

- Nysgerrig
- Videnssøgende
- Kreativ
- Dynamisk
- God til at håndtere mange opgaver på en gang
- Målbevidst
- Ambitiøs
- Beslutsom
- God til planlægning / overblik
- Engagement
- God til at forhandle
- Energisk
- Stabil
- Samvittighedsfuld
- God til at se muligheder
- Systematisk
- Teoretisk
- Tilpasningsvillig
- Mulighedsorienteret
- Robust
- Selvbevidst

SOCIALE KOMPETENCER

- God til at samarbejde
- Pligtopfyldende
- Ansvarsfuld
- Selvstændig
- Udadvendt
- Åben
- Ærlig
- Tillid til andre
- Fleksibel
- God til at skabe netværk
- Humoristisk
- God til at lytte / at gå i dialog
- Empatisk
- Kundeorienteret
- God til at tale i telefon
- Tillidsvækkende

TIP:

Det kan være en hjælp at få din ven til at skrive det første udkast til din ansøgning. Han eller hun har måske nemmere ved at se dine styrker, end du selv har – og det er ofte nemmere at rose andre!

SKRIV DIT CV!

HUSK, at du altid bør lægge dit CV ved en ansøgning.

Et CV er en kort og faktuel beskrivelse af, hvad du har lavet tidligere i dit liv. CV står for de latinske ord "curriculum vitae", som på dansk betyder "livsforløb".

Du kan opstille dit CV på mange måder, men følgende oplysninger skal indgå:

- Adresse og telefonnummer
- Skolegang og kurser
- Erhvervs erfaring
- Sproglige kompetencer
- IT-kompetencer
- Øvrige kvalifikationer

Hvis du vil se et eksempel, kan du igen se på Lenas ansøgning og CV på emu.dk/gym/elever/uddannelse/jobansoegning-eksempel.html

